

BÖLÜM 11

Yenidoğanda Acil Girişimsel İşlemler

Elif KELEŞ GÜLNERMAN¹

Son yıllarda tıp ve teknolojideki gelişmelerle birlikte dünyada ve ülkemizde yenidoğan biliminde de gelişmeler olmuştur. Bu gelişmelerin katkısıyla ülkemizde de bebek ölüm hızı azalmış; yenidoğan bakımındaki iyileşmelerle düşük doğum ağırlıklı ve yaşam sınırındaki bebeklerin yaşama tutunması sağlanmıştır. Bebeklere uygun medikal malzemelerin geliştirilmesi ve bu malzemelerin uygun hastalara deneyimli hekimler tarafından uygulanması yenidoğan sağlığının gelişimini sağlamıştır. Uygun zamanda uygun hastaya yapılan girişimler ile bebeklerin klinik tabloları ve ani kötüleşmeleri düzeltilerek klinik başarıya ulaşılmaktadır.

Yenidoğanda acil girişimler de bu klinik başarıda oldukça önemlidir. Bu bölümde yenidoğanda acil girişimsel işlemler anlatılacaktır. Yenidoğan resüsitasyonu ayrı bir bölümde anlatıldığı için bununla ilişkili olan doğum odası stabilizasyonu, pozitif basınçlı ventilasyon, laringeal maske uygulamaları, entübasyon, kardiyak kompresyon bu bölümde anlatılmayacaktır.

Acil serviste ve yenidoğan yoğun bakım ünitelerinde yapılacak acil girişimsel işlemler listelenmiştir.

- İntravenöz kateter yerleştirilmesi (periferik ve santral kateterizasyon)
- Arteriyel kateterizasyon (umbilikal ve periferik arteriyel kateterizasyon)
- Kan alma (venöz, arter, kapiller)
- Abdominal parasentez

¹ Uzm. Dr. Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD Neonatoloji BD, elifkeles.dr@gmail.com

Esktravazasyon, enfeksiyon, kemik iliğinde pıhtılaşma,iyatrojenik kemik kırığı, kompartman sendromu, iğnenin çıkması, bacağıın ampütasyonu görülebilecek komplikasyonlardır(13).

Sonuç

Yenidoğan için gereken acil girişimler; asepsi kurallarına dikkat edilerek nazikçe ve deneyimli kişiler tarafından yapılmalıdır. Uygun girişimi zamanında yapabilmek klinik seyiri değiştirir; mortaliteyi ve morbiditeyi azaltır.

KAYNAKLAR

1. Said MM, Rais-Bahrami K. Umbilical Vein Catheterization. In: Mac Donald MG, Ramasethu J, Rais-Bahrami K, editors. Atlas of Procedures in Neonatology. 5th ed. Philadelphia: Lippincott Williams&Wilkins; 2013.p. 173-81
2. Anderson JD, Leonard D, Braner DAV,et al. Umbilical vascular catheterization. New England Journal of Medicine. 2008;359(15):3-5.
3. Hirfanoglu İM, Yenidoğan Girişimleri El Kitabı Neo KLIP, Ankara -2009
4. Bülbül A, Zübarioğlu U. Periferik arter kanülasyonu. Zenciroğlu A, çeviri editörü. Yeni doğanda Girişimler Atlası. 5. baskı, bölüm 31. Ankara: Sağlık Bakanlığı; 2016.p. 182-93.
5. Çolak R, Çalkavur Ş. Kan alma (Ven, arter, kapiller örnek alma). Kültürsay N, editör. Yenidoğanda İnvaziv Girişimler. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2020. p.26-31.
6. Çetinkaya B. Kemik iliği ve parasentez. Kültürsay N, editör. Yenidoğanda İnvaziv Girişimler. 1. Baskı. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2020. p.36-42
7. Doğan V, Perikardiyosentez. Zenciroğlu A, çeviri editörü. Yeni doğanda Girişimler Atlası. 5. baskı, bölüm 39. Ankara: Sağlık Bakanlığı; 2016.p. 273-77.
8. Warren, Mikako, Karen S. et al “Pericardial effusion and cardiac tamponade in neonates: sudden unexpected death associated with total parenteral nutrition via central venous catheterization.” Annals of Clinical & Laboratory Science , 2013: 43(2)163-71.
9. Michaels A, Pericardiocentesis, Chapter 41 in Gomella, Tricia Lacy, Fabien Gabriel Eyal,et al. editors. Gomella’s Neonatology. McGraw-Hill Medical, 2020.
10. Vergales BD,Thoracostomy, Chapter 31 in Gomella, Tricia Lacy, Fabien Gabriel Eyal, et al. editors. Gomella’s Neonatology. McGraw-Hill Medical, 2020.
11. Lesson 10: Special Considerations, editors Weiner, G.M., Zaichkin, R.M.N.B.J., American Academy of Pediatrics and American Heart Association, 2021. Textbook of neonatal resuscitation.
12. Vergales BD, Urinary Catheterization,Chapter 30 in Gomella, Tricia Lacy, Fabien Gabriel Eyal, et al. editors. Gomella’s Neonatology. McGraw-Hill Medical, 2020.
13. Vergales BD,Intraosseous Infusion,Chapter 45 in in Gomella, Tricia Lacy, Fabien Gabriel Eyal, et al. editors. Gomella’s Neonatology. McGraw-Hill Medical, 2020.